

ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ERİŞİLEBİLİRLİK MEVZUATI

Erişilebilirlik Dairesi Başkanlığı

ERİŞİLEBİLİRLİK İLE İLGİLİ GÖREVLERİ DÜZENLEYEN ULUSAL MEVZUAT;

- **3194 sayılı İmar Kanunu**
 - İmar Yönetmelikleri
- **5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun**
 - Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği
 - Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Genelgesi
- **Kat Mülkiyeti Kanunu**
 - Yapılarda Özürlülerin Kullanımına Yönelik Proje Tadili Komisyonları Teşkili, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- **Toplu taşımaya ilişkin mevzuat**
 - Şehirler Arası Yolcu Taşıma Hizmeti İle Servis ve Turizm Taşımacılığı Hizmetinin Erişilebilir Hâle Getirilmesine Dair Yönetmelik

**5378 SAYILI
ENGELLİLER HAKKINDA
KANUN**

5378 SAYILI ENGELLİLER HAKKINDA KANUN'DA MEVZUATLAŞAN TANIMLAR;

c)Engelli

d)Engelliliğe dayalı ayrımcılık

e)Engellilik durumu

f)Erişilebilirlik: Binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasını,

g)Erişilebilirlik standartları: Türk Standardları Enstitüsünün erişilebilirlikle ilgili yayımladığı standartları,

ifade eder.

Erişilebilirlik

Madde 7-

Yapılı çevrede engellilerin erişebilirliğinin sağlanması için planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanır.

Özel ve kamu toplu taşıma sistemleri ve araçları,

Bilgilendirme hizmetleri ile **bilgi ve iletişim teknolojisinin** erişilebilir olması sağlanır.

GEÇİCİ MADDE 2.-

Kamu kullanımına açık tüm binalar ve açık alanlar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **sekiz yıl içinde engellilerin erişebilirliğine uygun duruma getirilir.**

KONUTLAR hariç;

KAMU KULLANIMINA AÇIK
TÜM

BİNALAR;

- Eğitim Kurumları
- Sağlık Kurumları
- Kamu Hizmet Binaları
- AVM'ler
-

AÇIK ALANLAR;

- Bulvar, Cadde ve Sokaklar
- Yaya kaldırımları
- Açık ve yeşil alanlar
- Spor alanları
- Parklar
- Yaya geçitleri
- Otoparklar
- Duraklar
- Sosyal ve kültürel altyapı alanları
-

GEÇİCİ MADDE 3. –

Ulaşım ilgili hususlar;

Şehir içi yolcu taşıma hizmeti yapan araçların (minibüsler için 2018 yılına kadar süre verilmiştir) ,
Turizm taşımacılığı yapan veya şehirler arası toplu taşıma hizmeti, Servis taşımacılığı hizmetlerinin

Engellilerin erişebilirliğine uygun hale getirilmesi için yükümlülükler getiren amir hükümler yer almaktadır.

Şehir içi yolcu taşıma hizmeti yapan araçlardan erişilebilir olmayanlara yolcu taşıma hizmeti için yetki belgesi, izin ve çalışma ruhsatı verilmeyeceği,

ile ilgili hükümler yer almaktadır.

GEÇİCİ MADDE 3. –

İzleme ve Denetleme ile ilgili hususlar;

Bu Kanunun geçici 2 nci maddesi ile bu maddede belirtilen erişilebilirlik standartlarının ve yükümlülüklerinin uygulanmasının izlenmesi ve denetimi her ilde **Aile ve Sosyal**

Politikalar,

Bilim, Sanayi ve Teknoloji,

İçişleri,

Çevre ve Şehircilik,

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlıkları

ile engelliler ile ilgili konfederasyonların temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından yapılır. İhtiyaç halinde birden fazla komisyon kurulabilir.

GEÇİCİ MADDE 3. –

İdari para cezası ile ilgili hususlar;

Öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmedeği;

- Denetim komisyonlarınca tespit edilen **gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine** Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından **her bir tespit için bin Türk Lirasından beş bin** Türk Lirasına kadar **idari para cezası uygulanır.** Bu şekilde bir yıl içinde uygulanacak idari para cezasının tutarı ellibin lirayı geçemez.
- Denetim komisyonlarınca tespit edilen **büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına** Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından **her bir tespit için beşbin Türk Lirasından yirmibeş bin** Türk Lirasına kadar **idari para cezası uygulanır.** Bu şekilde bir yıl içinde uygulanacak idari para cezasının tutarı beşyüz bin lirayı geçemez.

5378 SAYILI ENGELLİLER HAKKINDA KANUNUN GEÇİCİ 3 ÜNCÜ MADDESİ KAPSAMINDA VERİLECEK İDARİ PARA CEZALARININ UYGULANMASI VE DİĞER HUSUSLAR 2017/04

Kanunun geçici 3 üncü maddesinde yer alan **“tespit”** ifadesinden Komisyon tarafından yapılan her bir denetim esnasında, Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları Genelgesinin EK1, EK2, EK3 cetvellerinin her bir bölümde belirlenen bir tespit anlaşılmalıdır.

(örneğin; “EK1 Binalar İçin Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formu”nda yer alan “B.Bina Yakın Çevresi” bölümünde yer alan sorulardan en az birine “hayır” cevabı verilmesi dahi bir tespit olarak kabul edilecektir).

ERİŞİLEBİLİRLİK İZLEME VE DENETLEME YÖNETMELİĞİ

ERİŞİLEBİLİRLİK İZLEME VE DENETLEME YÖNETMELİĞİ

20 Temmuz 2013 tarihinde,

28713 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

21 Eylül 2016 tarihinde, Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanmıştır.

Denetim Süreci;

T.C.
Ankara Valiliği
Aile ve
Sosyal Politikalar
İl Müdürlüğü

..... İLİ ERIŞİLEBİLİRLİK İZLEME VE DENETLEME KOMİSYONU

Erişilebilirlik Belgesi

<BİNA, AÇIK ALAN, TOPLU TAŞIMA ARACININ ADI>

Bu belge; / / 20..... tarihinde İli

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonu tarafından yapılan inceleme sonucunda ve
..... / / 20..... tarihli Komisyon toplantısında alınan sayılı karar ile erişilebilir
olduğu belirlenen <bina, açık alan, toplu taşıma aracının adı> için düzenlenmiştir.

.....
İmza

VALİ

634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu

42. Maddesinde;

Engellilerin yaşamı için zorunluluk göstermesi hâlinde, proje tadili kat maliklerinin en geç üç ay içerisinde yapacağı toplantıda görüşülerek sayı ve arsa payı çoğunluğu ile karara bağlanır.

Toplantının bu süre içerisinde yapılamaması veya tadilat talebinin çoğunlukla kabul edilmemesi durumunda; ilgili kat malikinin talebi üzerine bina güvenliğinin tehlikeye sokulmadığını bildirir komisyon raporuna istinaden ilgili mercilerden alınacak tasdikli proje değişikliği veya krokiye göre inşaat, onarım ve tesis yapılır.

İlgili merciler, tasdikli proje değişikliği veya kroki taleplerini en geç altı ay içinde sonuçlandırır.

Yapılarda Engellilerin Kullanımına Yönelik Proje Tadili Komisyonları Teşkilî, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (22.04.2006 tarih ve 26147 sayılı

Resmi Gazete)

Bu yönetmelik ile tadilat talebinde bulunan kat malikinin diğer kat malikleriyle yapacağı toplantıda **talebinin reddedilmesi durumunda kurulacak olan komisyonla** ilgilidir.

Kat maliki, tadilat yapılacak **olan binanın ruhsat işlemlerinin yapıldığı kuruluşa** başvuru yaparak bir komisyon oluşturulmasını talep edebilir.

Bu komisyonun söz konusu talebin gerekliliği ve bina güvenliği açısından bir değerlendirme yapmasının koşulları Yönetmelik kapsamında ele alınmaktadır.

UYGULAMAYA YÖNELİK KURUM GÖRÜŞLERİ

İlgi yazı ile, asansör boşluğu bırakılarak 1992 yılında 3 blok halinde ruhsat alınan mevcut yapıda asansör yapılması için kat maliklerinin çoğunun muvafakatinin sağlandığı ve parsel maliklerince verilen dilekçede binada engellilerin bulunduğu belirtildiğinden bahisle söz konusu yapıda asansör yapılmasına yönelik tadilat için maliklerin tamamının muvafakatinin gerekip gerekmeyeceği hususunda görüş talep edilmektedir.

Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 57'nci maddesinde parsel maliklerinin muvafakati alınmaksızın onaylı projelerde tadilat yapılamayacağı hüküm altına alınmış olmakla birlikte, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu uyarınca engellilerin hayatını kolaylaştıracak uygulamaların kat maliklerince sayı ve arsa payı çoğunluğu ile karara bağlanması mümkündür. Karara bağlanamaması durumunda, kat maliki veya vekili tarafından Yapılarda Özürhüleri Kullanımına Yönelik Proje Tadili Komisyonları Teşkili, Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 5'inci maddesinde sayılan belgelerle ilgili idaresine başvurulması, idarece Yönetmeliğin 6'nci maddesi kapsamında bir komisyonun oluşturulması ve komisyonun alacağı karar doğrultusunda işlem yapılması gerekmekte olup yapılacak işlem herhangi bir bağımsız bölümde tadilat kapsamında bir değişikliğe neden oluyor ise bu durumda etkilenen bağımsız bölüm maliklerinin ayrıca muvafakatinin alınmasının uygun olacağı hususunda;

Detaillerinizi ve gereğini rica ederim.

İlgide kayıtlı olan yazıda tekerlekli sandalye ile yaşamını sürdüren isimli vatandaşın yaşadığı binadaki asansörün kabin kapısı bulunmamasına rağmen mevcut kabin alanının kullanımında yaşanan çeşitli sıkıntılardan, kabin kapısının gereklilik haline getiren ilgili mevzuat uygulamaları ile artacağı belirtilmekte olup kabin kapısı yapılması durumunda söz konusu asansörün bahsedilen engelli vatandaş tarafından kullanılmayacağından bahisle benzer sorunları yaşayan tekerlekli sandalye kullanıcıları için sağlanabilecek çözümlere ilişkin Bakanlığımızca bir çalışma yapılması ve yapılan çalışmaların 31/3/2017 tarihine kadar Bakanlığınıza sunulması talep edilmektedir.

Bununla birlikte mevcut asansörün periyodik kontrolü neticesinde Asansör Periyodik Kontrolleri İçin Yetkilendirilecek A Tipi Muayene Kuruluşlarına Dair Tebliğ (SGM: 2015/24) Ek 1 madde 4.2'sinde yer alan "**Kabin kapısı/kapıları**" kriterinin uygun olmaması durumu hafif kusurlu olarak tanımlanmış olup söz konusu mevcut asansöre mavi renkli bilgi etiketi iliştilmesi şartını getirmekte ve kapatılmaya dair bir sonuç oluşmamaktadır.

3194 SAYILI İMAR KANUNU

3194 SAYILI İMAR KANUNU

EK MADDE 1 (1997)

“Fiziksel çevrenin engelliler için ulaşılabilir ve yaşanabilir kılınması için,

imar planları ile

- kentsel,
- sosyal,
- teknik altyapı alanlarında ve
- yapılarda

Türk Standartları Enstitüsü'nün ilgili standartlarına uyulması zorunludur.”

ERİŞİLEBİLİRLİK DÜZENLEMELERİNİN YAPILMASINI ÖNGÖREN İMAR YÖNETMELİKLERİ;

- **Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği**
- **Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği**
- **Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği** (Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik)
- **Otopark Yönetmeliği**
- **Sığınaklarla İlgili Ek Yönetmelik**
- **Gecekondu Kanunu Uygulama Yönetmeliği**

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği **(03/07/2017 Revizyon)**

Genel Hükümler

1. Maddesinde;

Bu Yönetmeliğin amacı; plan, fen, sağlık ve sürdürülebilir çevre şartlarına uygun yapı ve yapılaşma ile projelendirmeye ve denetime ilişkin usul ve esasları belirlemektir

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Genel Hükümler

3. Maddesinde;

İmar Planlarında açıklanmamış ve bu Yönetmelikte de yer almamış hususlarda lüzum ve ihtiyaca ve civarın karakterine göre uygulanacak şekli takdire, ilgili idare yetkilidir.

İlgili idare, mevzuat ve standartlarda engelliler konusunda getirilen hükümlere uymakla ve bunları uygulamakla yükümlüdür. Ayrıca, ilgili idare yörenin koşullarını göz önünde bulundurarak mevzuat ve standartlarda yer almayan hususlarda da engellilerle ilgili gerekli önlemleri almaya yetkili ve sorumludur.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Genel Hükümler

5. Madde 20. fıkrasında;

Yapı ruhsatı talep edilen projelerde ayrıca; afet, deprem, yangın, otopark, enerji verimliliği, sığınak, asansör, yapı malzemeleri, gürültüye karşı korunma, ısı ve su yalıtımı, yapı denetimi, iş güvenliği, iskele, **erişilebilirlik** ve çevre gibi konulardaki yapıya ilişkin hükümler içeren mevzuata da uyulur.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Genel Hükümler

5. Madde 21.fıkrasında;

Hazırlanan projelerin öncelikle bu Yönetmelik ve bu Yönetmelikte atıfta bulunulan mevzuatın hükümlerine uyulmak kaydıyla Türk Standardları Enstitüsü (TSE) standartlarına uygun olarak hazırlanması zorunludur.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Genel İlkeler;

5.Madde 22.fıkrasında;

İlgili idare, erişilebilirlik mevzuat ve standartlarında getirilen hükümlere uymakla ve bunları uygulamakla yükümlüdür. Sahanlık, kat sahanlığı, ara sahanlık, merdiven, asansör, kapı ve koridor ölçüleri, rampa eğimleri, genişlikleri ile korkuluk ve küpeşteleri gibi bina içi erişimle ilgili mekânların ölçüleri bu Yönetmelikte belirtilen ölçülerden az olmamak üzere, erişilebilirlik standartlarına uygun olarak düzenlenir. Yapılı çevrede erişilebilirlik standartlarına uygun yönlendirme, bilgilendirme ve işaretlemelerin yapılması zorunludur. Ayrıca ilgili idare, yörenin koşullarını göz önünde bulundurarak engellilerle ilgili gerekli önlemleri almaya yetkilidir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Bahçe tesviyelerine ilişkin esaslar;

15. Madde 6. fıkrasında;

Bahçe tesviyelerinde engelliler için **erişilebilirlik standartlarına uygun** düzenlemelerin yapılması zorunludur.

15. Madde 7. fıkrasında;

Bahçe girişinden bina girişine kadarki güzergâhta yer alan eğimlerin %5'ten fazla olması durumunda öncelikle 30 uncu maddede yer alan ölçü ve özelliklerde **rampa düzenlenir.** Rampa yapılmasının mümkün olmadığı durumlarda **erişilebilirlik mevzuat ve standartlarına uygun** diğer tedbirler alınır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Binalar ile ilgili Hükümler olarak;

Bahçe Mesafeleri;

23. Madde 7. fıkrasında;

7) Mevzuat değişikliği veya yapıdaki kat veya alan artışları nedeniyle asansör yapılması zorunlu hale gelen mevcut yapılara ilişkin ilave veya tadilat ruhsatı taleplerinde; bina içinde yapılacak tadilatlarla asansör tesis edilememesi halinde, engellilerin de erişiminin sağlanabilmesi için ön, yan ve arka bahçe mesafeleri içinde parsel sınırına en az 1.50 metre mesafe bırakılmak kaydıyla asgari ölçülerde panoramik asansör veya ulaşılacak katın yüksekliğinin uygun olması halinde 634 sayılı Kanun uyarınca muvafakat alınarak mekanik kaldırma iletme platformu yapılabilir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Yapılaşmada idarenin yükümlülükleri

26. Madde

- (1) İdareler; tasarrufu altındaki yol, meydan, otopark, park, yaya bölgesi, kaldırım gibi yerler ile bunlar üzerindeki kamu hizmetlerinin yürütülebilmesi için, TSE standartlarına ve ilgili mevzuatına göre;
- Bisiklet yolu, otopark, yönlendirme, sinyalizasyon, aydınlatma ve ağaçlandırma uygulamalarıyla ve kent mobilyalarıyla beraber kaldırım ve kavşak düzenlemelerini yapmak veya yaptırmakla,
 - Reklam ve bilgilendirme levha ile pano düzenlemelerini yapmak veya yaptırmakla,
 - Topluma açık yerlerde ihtiyaçların karşılanması amacıyla; büfe, mescit, para çekme makinesi, telefon kulübesi, tuvalet, çeşme ve benzeri tesislerin kurulmasına ilişkin iş ve işlemleri yürütmekle,
 - Belirli bir süre için düzenlenen sosyal ve kültürel etkinlikler için geçici olarak ihtiyaç duyulan altyapıyı ve geçici olarak talep edilen hafif ve sökülüp takılır malzemedен yapılan fuar, sergi, sahne ve çadır gibi üstyapının kurulması ve kaldırılması için gereken izinlerin verilmesine ilişkin iş ve işlemleri yürütmekle ve güvenlik tedbirlerinin alınmasını sağlamakla, yükümlüdür.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Yapılaşmada idarenin yükümlülükleri

26. Madde

(2) Birinci fıkrada belirtilenlerin ve her türlü altyapının yapımı ve kullanımı ile bakım ve onarımı sırasında yaya sirkülasyonunun engellenmemesi, engellilerin erişiminin, can ve mal güvenliğinin sağlanması zorunludur.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Yapı piyesleri ve ölçüleri;

29. Madde 1. fıkrasında;

MADDE 29- (1) Her müstakil konutta en az aşağıdaki piyesler bulunur:

<u>Piyes</u>	<u>Dar Kenarı</u>	<u>Net Alanı</u>
1 oturma odası	3.00 metre	12.0 m ²
1 yatak odası	2.50 metre	9.00 m ²
1 mutfak veya yemek pişirme yeri	1.50 metre	3.30 m ²
1 banyo veya yıkanma yeri	1.50 metre	3.00 m ²
1 tuvalet	1.00 metre	1.20 m ²

29. Madde 5. fıkrasında;

Birinci fıkrada belirtilen bu piyesler ile koridor ölçüleri

engellilerin de kullanımını sağlayacak

standartlara ve erişilebilirlik mevzuatına uygun

olmak zorundadır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Bina girişleri ve rampaları

30. Madde;

(8) **Döşeme kaplamalarında** kaymayı önleyen, tekerlekli sandalye ve koltuk değneği hareketlerini güçleştirmeyen, **standardına uygun malzeme kullanılması zorunludur.**

(9) **Binalarda ve girişlerinde engellilerin erişimine yönelik TS 9111 Standardına uyulması zorunludur.**

(10) Rampaların kenar korumaları, genişlikleri, sahanlıkları, korkuluk ile küpeşte ve kaplama malzemeleri engellilerin de dolaşımına olanak sağlayacak şekilde **TS 9111** standardına uygun yapılmak zorundadır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Bina girişleri ve rampaları

30. Madde;

(11) Bina girişlerinde engellilere yönelik ön bahçede parsel sınırına kadar giriş rampası veya merdivene bitişik dar kenarı en az 0.90 metre ve alanı en az 1.20 m² engelli asansörü yeri ya da mekanik kaldırma iletme platformu yapılır. **Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının** görüşü alınmak suretiyle engellilerin kullanımını için farklı uygulama yapılabilir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Bina girişleri ve rampaları

30. Madde;

(12) Bina girişinde ve bina içinde bulunan rampaların eğimleri aşağıdaki değerlere uygun olmak zorundadır:

<u>En fazla yükseklik</u>	<u>En fazla eğim</u>
15 cm ve daha az	1:12 (% 8)
16-50 cm arası	1:14 (% 7)
51-100 cm arası	1:16 (% 6)
100 cm üzeri	1:20 (% 5)

(13) Rampalarda ve ara sahanlıklarda kesintisiz olarak 0.90 metre yükseklikte 1. düzey ve 0.70 metre yükseklikte 2. düzey, elle tutulduğunda kolay kavranabilecek şekilde 32-45 mm çapında küpeşte bulunmak zorundadır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Binalar ile ilgili Hükümler olarak; Merdivenler

31. Madde 1.fıkra ç)bendi;

ç) Merdivenlerin her iki tarafında da engellilerle ilgili TSE erişilebilirlik standartlarına uygun korkuluk ve küpeşte yapılması, ayrıca sahanlık ve merdiven döşemelerinde ve kaplamalarında da standartlara uyulması zorunludur.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Asansörler;

34. Maddesi 1. 2. ve 3. fıkrasında;

(1) Uygulama imar planına göre kat adedi **3 olan binalarda asansör yeri bırakılmak, 4 ve daha fazla olanlarda ise asansör tesis edilmek zorundadır.** İskân edilen bodrum katlar dâhil kat adedi 4 ve daha fazla olan binalarda asansör yapılması zorunludur. Daha az katlı yapılarda da asansör yapılabilir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Asansörler;

34. Maddesi 1. 2. ve 3. fıkrasında;

(2) Tek asansörlü binalarda; **asansör kabınınin dar kenarı 1.20 metre ve alanı 1.80 m²'den, kapı net geçiş genişliği ise 0.90 metreden az olamaz. Asansör kapısının açıldığı sahanlıkların genişliği, asansör kapısı sürgülü ise en az 1.20 metre, asansör kapısı dışı açılan kapı ise en az 1.50 metre olmak zorundadır.**

Birden fazla asansör bulunan binalarda, asansör sayısının yarısı kadar asansörün bu fıkrada belirtilen ölçülerde yapılması şarttır. Tek sayıda asansör bulunması durumunda sayı bir alta yuvarlanır. **TSE** standartlarının bu fıkrada belirtilen ölçü ve miktarlardan küçük olması halinde; taban alanında yapılaşma hakkı **120 m²'nin** altında olan parseller ile tek bağımsız bölümlü müstakil konut binalarında **TSE** standartlarına uyulmasına ilgili idaresi yetkilidir.

(3) Mevcut binalarda yapılacak tadilatlarda, bu madde hükümlerinin ya da **TSE** standartlarının uygulanmasında idaresi yetkilidir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Asansörler;

34. Maddesi 9 ve 10. fıkrasında;

(9) Asansörlere bina girişinden itibaren erişilebilirlik standartlarına uygun engelsiz erişim sağlanması zorunludur.

(10) Asansörler, erişilebilirlik standartlarına uygun gerekli donanımlara sahip olmak zorundadır.

Korkuluklar

MADDE 38 –

(4) Korkuluklar düşme, kayma, yuvarlanma gibi sebeplerle insanların can güvenliğini tehlikeye atacak boşluklar içermeyecek şekilde düzenlenir. **Boşluklarda, yük altındaki deformasyonlar da dâhil, en fazla 0.10 metre çapında geçişe izin verilir.**

Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği

Binalar ile ilgili Hükümler olarak;

Kapılar ve Pencereleler

39. Maddesinde;

(1) Bütün yapılarda;

a) Kapı yükseklikleri 2.10 metreden,

b) Kapı net (temiz) genişlikleri bina giriş kapılarında 1.50 metreden, kapıların çift kanatlı olması halinde bir kanat 1.00 metreden,

c) Bağımsız bölüm giriş kapılarında 1.00 metreden, diğer mahallerin kapılarında 0.90 metreden, az olamaz. ~~Balkon ve tuvalet kapıları 0.80 metreye düşürülebilir.~~

ç) Döner kapılar, belirtilen ölçülerde yapılacak normal kapıların yanında ilave olarak bulunabilir.

(2) Kapılarda eşik yapılamaz. Eşik yapılması zorunlu hallerde engellilerin hareketini, yangın çıkışlarını ve benzeri eylemleri engellemeyecek önlemler alınır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Binalar ile ilgili Hükümler olarak;

Pasajlar ve alışveriş merkezleri

47. Madde 1.fıkra b) ve c) bendinde;

(1) Ticaret bölgelerinde yapılacak pasajların:

b) Her biri 1.50 metreden dar olmayan en az 2 giriş-çıkış kapısı ile yeteri kadar havalandırma bacası veya tertibatını haiz bulunması, pasaj giriş ve çıkışlarının erişilebilir olması,

c) Birden fazla katlı olmaları halinde her bir kat arasında bu Yönetmelikte belirtilen şartlara uygun merdiven olması ve erişilebilirlik standartlarına uygun düzenlemelerin yapılması,

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Tuvaletler;

48. Madde 1. ve 5. fıkrasında;

(1) Yarısı kadınlar, yarısı erkekler için olmak üzere; iş hanı, büro, alışveriş merkezi, çarşı, pasaj ve mağaza gibi binalar ile otel ve benzerleri binalarda her 25 kişi için, en az birer adet, resmî binalar ile sinema, tiyatro gibi umumî binalarda ise her 50 kişi için en az birer adet tuvalet yapılması zorunludur. Bu yapılarda engellilerin erişiminin sağlanmasına yönelik tedbirler alınarak en az 1 kadın, 1 erkek olmak üzere engellilerin kullanımına ve erişilebilirlik standardına uygun tuvalet ayrılır.

(5) Umumî binalarda çalışan, müşteri ve ziyaretçi gibi tüm kullanıcıların ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla kapasite hesabına göre belirlenen büyüklük ve sayıda erişilebilirlik standardına uygun engelli tuvaleti yapılır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Bodrumlar;

51. Madde 4. fıkrasında;

(4)Ticari alanlarda yapılan binaların ticari amaçla kullanılan bodrum katlarında döşemenin zemine gömülü olmama şartı aranmaz. Bu tür binalarda suni havalandırmanın sağlanması ile engellilerin dolaşımına olanak sağlayan erişilebilirlik standartlarına uygun rampa, yürüyen bant ve bunlar gibi önlemler alınır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Yapı projeleri

57. Maddesinde 1.fıkrasında;

Yapı sahibi veya vekilince 55 inci maddede sayılan belgelere göre ilgili kanun, plan, bu Yönetmelik, Türk Standartları, çevre şartları, fen, sanat ve sağlık kurallarına ve ilgili bütün mevzuat hükümlerine uygun olmak üzere bu maddede belirtilen projeler hazırlatılır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Mimari estetik komisyonları;

66.Maddesinde;

(1) Bu Yönetmelik esaslarına göre kurulan komisyonun çalışma usul ve esasları idarece belirlenir.

(12) Komisyon tarafından getirilecek kurallar **engelliler ile ilgili erişilebilirlik standartlarına** aykırı olamaz.

Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği

Uygulama İmar Planı

24. Maddesinde;

...

Araç trafiğine ayrılmış şerit sayısını azaltmamak ve ilgili TSE standartlarına uymak kaydıyla; taşıt yollarının yaya, engelli ve bisiklet kullanımına ayrılmış kısımlarının genişlikleri, nazım imar planında değişikliğe gerek olmaksızın uygulama imar planında artırılabilir.

Uygulama imar planlarında, öncelikle engelliler, çocuklar ve yaşlılar gibi kamu ortak mekânlarını kullanmakta zorluk çeken ve hareket kısıtlılığı bulunan kişilerin kentsel kullanımlara, sosyal altyapı alanlarına erişimini ve kullanımını sağlayıcı ve kolaylaştırıcı tedbirlerin alınması amacıyla tasarım ilkeleri geliştirilmesi esastır.

Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik

- 14/06/2014 tarih, 29030 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 16-(Değişik: RG 2/9/1999-23804)

Hazırlanacak her ölçekteki imar planlarının yapım ve değişikliklerinde planlanan beldenin ve bölgenin şartları ile gelecekteki gereksinimleri göz önünde tutularak sosyal ve teknik donatı alanlarında EK-1 deki tabloda belirtilen asgari standartlara uyulur.

Planlarda, özörlöülerin kentsel kullanımlar, sosyal ve teknik altyapı alanlarına ulaşımını ve kullanımını sağlayıcı ve kolaylaştırıcı tedbirlerin alınması amacıyla özörlöülere yönelik her türlü mevzuat ve Türk Standartları Enstitüsü standartları dikkate alınır.

Otopark Yönetmeliği

Genel Esaslar

4. Maddesinde;

Otoparkların giriş ve çıkışlarının yeterli olması, iç ve dış trafiği aksatmayacak şekilde düzenlenmesi mecburidir. Otoparklarda, İmar Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine uyularak yangına karşı gereken önlemlerin alınması, **engellilerin kullanımına dönük düzenlemelerin yapılması zorunludur.** **Ayrıca, engellilere ilişkin standartlarda dahil olmak üzere Türk Standartları Enstitüsünce hazırlanan ilgili tüm standartlara uyulur.** Standartların bu Yönetmelikte belirlenen ölçü ve miktarlardan daha az olması halinde Yönetmelik hükümleri geçerlidir. Bu düzenin sağlanmasından ve yürütülmesinden belediyeler ve valilikler sorumludur.

Otopark Yönetmeliği

Genel Esaslar

4. Maddesinde;

Umumi bina ve bölge otoparkları ile genel otoparkların giriş-çıkış ve asansörlerine en yakın yerlerinde birden az olmamak şartıyla, her 20 park yerinden birinin engelli işareti konularak engelliler için ayrılması zorunludur.

GEÇİCİ MADDE 7;

Mevcut umumi bina, bölge ve genel otoparklarında bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde engelliler için belirtilen şartlarda otopark yeri ayrılır.

Sığınak Yönetmeliği

Serpinti sığınaklarının özellikleri ve yapılışları

8. Maddesinde;

Standartlar: Serpinti sığınaklarında, bu Yönetmelikte yer alan ölçülerden daha az olmamak koşuluyla engellilere ilişkin standartlar da dâhil olmak üzere Türk Standartları Enstitüsünce hazırlanan tüm standartlara ve diğer mevzuata uyulur.

Gecekondu Kanunu Uygulama Yönetmeliği
Engellilerin yaşamını kolaylaştırmak amacıyla engelliler ile ilgili Türk Standartları Enstitüsü Standardına uyulması zorunludur.

Yangın Yönetmeliği;

Kaçış güvenliği esasları MADDE 30- ...

(4) Her yapının içinde, yapının kullanıma girmesiyle her kesimden serbest ve engelsiz erişilebilen şekilde kaçış yollarının düzenlenmesi ve bakım altında tutulması gerekir. Herhangi bir yapının içinden serbest kaçışları engelleyecek şekilde çıkışlara veya kapılara kilit, sürgü ve benzeri bileşenler takılamaz.

...

Yangın Yönetmeliği;

Yangın güvenlik holü MADDE 34-

(1) Yangın güvenlik holleri; kaçış merdivenlerine dumanın geçişinin engellenmesi, söndürme ve kurtarma elemanlarınca kullanılması ve gerektiğinde engellilerin ve yaralıların bekletilmesi için yapılır. Hollerin, kullanıcıların kaçış yolu içindeki hareketini engellemeyecek şekilde tasarlanması şarttır.

Yangın Yönetmeliği;

Sağlık yapıları

MADDE 49-

(1) Sağlık yapıları kapsamında olan, hastanelerde, yaşlılar için dinlenme ve bakım evleri ve bedensel ve zihinsel engelliler için olan bakım evlerinde

aşağıda belirtilen şartlara uyulur:

- a) Kullanıcı yükü 15 kişiyi aşan herhangi bir hasta yatak odası veya süit oda için birbirinden uzakta konuşlandırılmış 2 kapı bulunması gerekir.
- b) b) **(Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.)** Hastanelerin ve bakımevlerinin 300 m²'den büyük olan yatılan katlarının her biri, en az yarısı büyüklüğünde iki veya daha fazla yangın kompartımanına ayrılır veya korunumlu yatay tahliye alanları teşkil edilir. Yatay tahliye alanlarının hesaplanmasında kullanıcı yükü 2.8 m²/kişi olarak dikkate alınır.

Yangın Yönetmeliği;

Acil durum asansörü MADDE 63-

(1) Acil durum asansörü; bir yapı içinde yangına müdahale ekiplerinin ve bunların kullandıkları ekipmanın üst ve alt katlara makul bir emniyet tedbiri dâhilinde hızlı bir şekilde taşınmasını sağlamak, gerekli kurtarma işlemlerini yapmak ve aynı zamanda **engelli insanları tahliye edilebilmek üzere tesis edilir.** Asansör, aynı zamanda normal şartlarda binada bulunanlar tarafından da kullanılabilir. Ancak, bir yangın veya acil durumda, asansörün kontrolü acil durum ekiplerine geçer.

Yangın Yönetmeliği;

Acil durum asansörü

MADDE 63-

(4) (Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.) Acil durum asansörünün **kabin alanının en az 1.8 m²**, hızının zemin kattan en üst kata 1 dakikada erişecek hızda olması ve enerji kesilmesi hâlinde, otomatik olarak devreye girecek özellikte ve 60 dakika çalışır durumda kalmasını sağlayacak bir acil durum jeneratörüne bağlı bulunması gerekir.

Sadece asansör alanı belirtilmesi halinde, dar kenarı tekerlekli sandalye girişine uygun olmayan kabin ölçüleri de yönetmelik gereği kabul edilmiş olacaktır.

Yangın Yönetmeliği;

Algılama ve uyarı sistemi

MADDE 75-

(2) El ile yangın uyarısı, yangın uyarı butonları ile yapılır

4.3 Ulaşılabilir güzergah

Ulaşılabilir güzergah, net genişliği, yüzey dokusu, yürüyüş güzergahına paralel veya dik eğimi ve düzey değişiklikleri ile özürü ve hareket kısıtlılığı bulunan kişilerin kullanabilmesine kolaylık sağlayan yürüme alanlarıdır. Ulaşılabilir güzergah, ulaşılabilir otopark alanından, ulaşılabilir yolcu indirme-bindirme alanından, toplu taşıma durağından, sokaklar veya kaldırımlardan ulaşılabilir bina girişlerine bağlanmalıdır.

Hareket kısıtlılığı bulunan kişilerin çoğu oldukça yavaş hareket edebilir. Bu kişiler 30 m'den fazla uzunluktaki yolculuklarda sık sık dinlenme ihtiyacı duyabileceğinden yolculuk süresi de uzayacaktır. Her 30 m için 2 dakika dinlenme süresi eklenerek, bu yolculuk süresi tahmin edilebilir. Her 30 m'de bir dinlenme bankı sağlanmalıdır.

mesare azaltılabilir. Tüm yangın uyarı butonlarının görülebilir ve kolayca erişilebilir olması gerekir. Yangın uyarı butonları, yerden en az 110 cm ve en fazla 130 cm

yük
uya

**KAMU KULLANIMINA AÇIK
ALANLARDA ENGELLİ BİREY
BULUNABİLİR!!!**

Yangın Yönetmeliği;

Sesli ve ışıklı uyarı cihazları

MADDE 81-

(3) Tahliye uyarıları, aşağıda belirtilen istisnalar dışında, hem sesli ve hem de ışıklı olarak yapılır:

a)

**KAMU KULLANIMINA AÇIK
ALANLARDA ENGELLİ BİREY
BULUNABİLİR!!!**

Yangın Yönetmeliği;

Kaçış rampaları

MADDE 44-

(1) İç ve dış kaçış rampaları, aşağıda belirtilen esaslara uygun olmak şartıyla, kaçış merdivenleri yerine kullanılabilir:

- a) **Kaçış rampalarının eğimi % 10'dan daha dik olamaz.** Kaçış rampaları düz kollu olur ve doğrultu değışiklikleri sadece sahanlıklarda yapılır. Ancak, herhangi bir yerindeki eğimi 1/12'den daha fazla olmayan kaçış rampaları kavisli yapılabilir.
- b) **Bütün kaçış rampalarının başlangıç ve bitiş düzeylerinde ve gerektiğinde ara düzeylerde yatay düzlüklerin, yani sahanlıkların bulunması gerekir...**
- c) **Kaçış rampalarına, merdivenlere ilişkin gereklere uygun biçimde duvar, korkuluk veya küpeştelerin yapılması mecburidir.**
- ç) **Bütün kaçış rampalarında kaymayı önleyen yüzey kaplamalarının kullanılması şarttır.**

Yangın Yönetmeliği;

Kaçış yolu kapıları

MADDE 47-

(1)Kaçış yolu kapılarınının en az temiz genişliği 80 cm'den ve yüksekliği 200 cm'den az olamaz. Kaçış yolu kapılarında eşik olmaması gerekir. Dönel kapılar ile turnikeler, çıkış kapısı olarak kullanılamaz.

...

(4) Kaçış kapısında, tek kanatlı kapıda temiz genişlik, kapı kasası veya lamba çıkıntısı ile 90 derece açılmış kanat yüzeyi arasındaki ölçüdür. Tek kanatlı bir çıkış kapısınının temiz genişliği 80 cm'den az ve 120 cm'den çok olamaz. İki kanatlı kapıda temiz genişlik, her iki kanat 90 derece açık durumda iken, kanat yüzeyleri arasındaki ölçüdür.

Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik (31.7.2009)

Engellilere ilgili tedbirler 7 . Maddesinde;

İdare, sunduğu kamu hizmetlerinin engelliler tarafından kolayca erişilebilir olması için gerekli tedbirleri alır.

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği;

Yapı denetim kuruluşunun görev ve sorumlulukları

MADDE 5 –

...

ç) Ek-3'te gösterilen form-1'e uygun proje kontrol formunu esas alarak incelediği projelerde tespit edilen hata, eksiklik ve yetersizliklerin giderilmesini sağlar.

...

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği;

Teklif kontrol listesi

9. ERİŞİLEBİLİRLİK	EVET	HAYIR
Binanın bahçe girişi ve bahçe dolaşım alanlarında engelliler için erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik TS 9111 ve diğer erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanmış.		
Projede engelliler için erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik TS 9111 ve diğer erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanmış.		
Bina girişinde, aşılacak yüksekliğe (h) göre; h:15 cm ve daha az ise eğimi 1:12 (%8), h: 16 cm-50 cm arasında ise eğimi 1:14 (%7), h: 51 cm -100 cm arasında ise eğimi 1:16 (%6), h:100 cm üzerinde ise eğimi 1:20 (%5) olan rampa bulunuyor.		
Bina girişinde rampanın genişliği konutlarda en az 90 cm, kamuya açık yapılarda en az 100 cm'dir. Rampanın başlangıç ve bitiminde 150 cm x 150 cm manevra alanı vardır. Rampanın boşluk olan tarafında trabzan ve her iki tarafında 90 cm ve 70 cm yüksekliklerde iki düzeyde küpeşte vardır.		
Bina girişi, tüm ıslak hacimler ve tüm dolaşım alanları düz, sabit, dayanıklı ve ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış.		
Bina ana giriş kapısının net geçiş genişliği en az 100 cm olarak tasarlanmıştır. Bina iç kapıları, inşaat tamamlandıktan sonra net geçiş genişliği en az 90 cm olarak tasarlanmıştır.		
Binada yatay dolaşım alanlarında kot farklı olan bütün alanlarda yukarıdaki özelliklere uygun rampa veya diğer çözümler vardır.		
Kat adedi 4 ve daha fazla olan binada erişilebilir güzergahta konumlandırılmış, kapı genişliği en az 90 cm, dar kenarı (1,20) m. ve alanı (1,80) m2 kabinli ve erişilebilirlik standartlarına uygun donanımları bulunan asansör çizilmiştir.		